

TEMA BROJA: PROBLEMI I IZAZOVI TRANZICIONE PRAVDE U REGIONU

UVOD U TEMU BROJA

JAČANJE REGIONALNOG PARTNERSTVA

Aktivnosti vlada u regionu pokazuju svest državnih institucija o neophodnosti ispravljanja nepravdi iz prošlosti

Nasleđe masovnih kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava tokom oružanih sukoba 1991.-1999. ostavili su dugoročne posledice na odnose među državama i uslove za razvoj samih država u regionu. Karakteristike oružanih sukoba tokom 90-ih su bile teška nedela kao što su sistematsko granatiranje civila, upotreba torture i mučenja, skrnavljenje kulturnog nasleđa i masovno uništavanje i pljačkanje privatne svojine građana. Ovi ratni događaji proizveli su oko 2,5 miliona izbeglica i raseljenih lica i oko 250.000 ubijenih ili nestalih osoba.

Posle političkih promena u regionu, mali broj organizacija, pre svega međunarodnih agencija i nevladinih organizacija prepoznao je potrebu da na agendu vladavine prava postave i problem otvaranja institucionalnog nasleđa oružanih sukoba. Ipak, poslednje aktivnosti vlada u regionu pokazuju svest državnih institucija o neophodnosti ispravljanja nepravdi iz prošlosti.

Imajući u vidu stanje u regionu, Program za razvoj Ujedinjenih nacija (UNDP) pokrenuo je u januaru 2005. godine regionalni program sa ciljem boljeg razumevanja mehanizama tranzicione pravde i veće informisanosti o primeni ovih mehanizama, neophodnih za razvoj čitavog regiona. U tom smislu, program je namenjen jačanju partnerstva među vladama, pravosudnim organima, nevladnim organizacijama i međunarodnim organizacijama koje rade u regionu i koje nameravaju da započnu nove aktivnosti u pojedinih oblastima tranzicione pravde ili razmatraju formiranje partnerstava i uspostavljanje regionalnih mreža za unapređenje postojećih programa.

Sam program se realizuje kroz istraživanja, edukaciju, razmenu informacija i iskustava i odnose sa javnošću, kako bi pomogao nacionalnim partnerima da objasne široj javnosti zašto su inicijative u oblasti tranzicione pravde važne za razvoj društava i nastavak demokratskih reformi u regionu.

U avgustu 2006. godine, UNDP je organizovao multidisciplinarnu letnju školu tranzicione pravde u Igalu, u Crnoj Gori. Ovaj događaj je okupio više od šezdeset predstavnika pravosuđa i oko četrdeset parlamentaraca iz regiona. Program letnje škole bio je podeljen na dva modula; prvi je bio namenjen poslanicima iz parlamenata, a drugi predstavnicima pravosudnih organa iz regiona. Svaki modul se bavio pitanjima četiri elementa tranzicione pravde: (1) suđenjima za ratne zločine; (2) reparacijama; (3) utvrđivanjem istine o prošlosti; i (4) reformom državnih institucija. Ciljevi letnje škole bili su: 1) upoznavanje učesnika sa konceptom izgradnje mira i stvaranja uslova za ostvarivanje pravde posle oružanih sukoba, kroz seriju predavanja, radionica i studija slučaja, 2) pomoći učesnicima u identifikovanju i razvijanju regionalnih i nacionalnih prioriteta u ovim oblastima, radi unapređenja stanja tranzicione pravde u regionu i 3) jačanje profesionalnih mreža, kontakata i komunikacije između vlada, pravosudnih organa i drugih partnera koji rade zajedno na ostvarivanju vladavine prava i tranzicione pravde u regionu.

Rezultati letnje škole su: 1) veće razumevanje potrebe da se rešavaju problemi nasleđa prošlosti 2) razmena informacija među učesnicima o nacionalnim prioritetima u unapređivanju oblasti tranzicione pravde i 3) predlozi za regionalni pristup u daljem razvijanju tranzicione pravde.

ODRICKANJE OD ODGOVORNOSTI

"Stavovi izraženi u ovim tekstovima su stavovi autora i ne predstavljaju nužno stavove Ujedinjenih nacija, uključujući UNDP, ili njihove zemlje članice."

UNDP Transitional Justice Team

1. Olivera Purić, UNDP Srbija, rukovodilac Odeljenja za reformu pravosuđa i vladavinu prava
2. Mato Meyer, UNDP Srbija, Odeljenje za reformu pravosuđa i vladavinu prava, Programme Specialist
3. Maja Kovač, UNDP Srbija , Odeljenje za reformu pravosuđa i vladavinu prava, menadžer projekta tranzicione pravde
4. Jovan Nicić, UNDP Srbija, Odeljenje za reformu pravosuđa i vladavinu prava, nacionalni koordinator projekta tranzicione pravde
5. Igor Bandović, UNDP Srbija, Odeljenje za reformu pravosuđa i vladavinu prava, istraživač i asistent na projektu tranzicione pravde
6. Slobodan Georgijev, UNDP Srbija, Odeljenje za reformu pravosuđa i vladavinu prava, analitičar na projektu tranzicione pravde
7. Aleksandar Pavić, UNDP Srbija, Odeljenje za reformu pravosuđa i vladavinu prava, finansijski asistent na projektu tranzicione pravde
8. Aleksandra Miletić - Šantić, UNDP Bosna i Hercegovina, nacionalni koordinator projekta tranzicione pravde
9. Mario Kresić, UNDP Hrvatska, nacionalni koordinator projekta tranzicione pravde
10. Agon Vrenezi, UNDP Kosovo, nacionalni koordinator projekta tranzicione pravde
11. Jelena Đonović, UNDP Crna Gora , nacionalni koordinator projekta tranzicione pravde